

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Eæ prohibitiones locum habent quando Episcopi, avaritia aut ambitione inflammati, aliam invadunt. At si Ecclesiæ utilitatis id fieri postulet, tum verò vetitæ non sunt. Ad synodum provinciæ ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

CAPVT VIII.

Synopsis.

I. Soli Episcopo Romano competere ius separandi coniugium Episcopi & Ecclesie pronuntiavit Innocentius III.

II. Migrationes à civitate in civitatem vetite antiquitus. Eam ob causam Eusebius Casariensis recusat episcopatum Antiochenum.

III. Ea prohibitiones locum habent quando Episcopi, avaritia aut ambitione inflammati, aliam invadunt. At si Ecclesie utilitas id fieri postulet, tum verò vetite non sunt. Ad synodum provincia pertinet cognitio huius utilitatis. Probatum ex Concilio IV. Carthaginiensi.

IV. Pelagius II. rectè explicat casus in quibus vetite aut licite sunt translationes. ad eas autem pervadendum necessarium non esse consensum sedis Apostolicæ, sed tantum auctoritatem Metropolitanam.

V. Varia huius rei vocabula apud Græcos. Translatio autem & migratio apud eos permittuntur, ex auctoritate tamen synodi provincia. Invasio verò prohibetur.

VI. Cessiones episcopatum olim vetite erant. Probatum ex Cyrillo Alexandrino. Emergunt tamen interdum occasiones in quibus discedendum est à summo illo iure. Probatum ex Synodo Pamphylia, & ex Concilio Ephesino, & ex Constantinopolitano sub Photio. Item ex Pelagio, Gregorio magno, & aliis.

VII. Renuntiationes admittere poterant Metropolitanam. Innocentius III. id ius reservavit apostolicæ sedi. Hilgodus Suesionensis renuntiavit episcopatum, & in monasterium secessit, inscio prorsus Pontifice.

VIII. Per eas tempestates resignationes non poterant fieri in favorem. Quippe vetitum erat ne Episcopi sibi deligerent successores. Augustinus tamen Valerio Hipponensi datus est coepiscopus. Cur Augustinus dicat violatos in hoc facto fuisse canones Nicanos. Ipse verò successorem sibi constituit Eradium.

IX. Consuetudo hac viam aperiebat ad successiones hereditarias in Ecclesiis. Quod improbat Hilarus Papa.

X. Quandonam substitutiones illa toleranda sunt, aut legitima.

XI. An soli Pontifici Romano liceat Coadiutores dare cum futura successione. Ius illud competere synodo provincia probatur exemplo Augustini & auctoritate Concilij Meldensis.

XII. Abbates, etiam exempti, ordinabantur à suis Episcopis. Probatum ex privilegio quod monasterio Corbeiensis concessit Episcopus Ambianensis.

XIII. Idem usus vigeat atate Ivonia Carnotensis. Sed Episcopis professionem obedientiam non faciebant Abbates exempti, aut sedi apostolicæ immediate subiecti. Inve novo, exempti à Summo Pontifice confirmari debent.

I. NVNC quoniam accuratè expendimus ordinem consecrationis Episcoporum, tria notatu digna esse arbitror, quæ contingere possunt in his occasionibus, nimirum cessiones sive renuntiationes, quas nos episcopatum resignationes vocamus,

translationes, & Coadiutorum institutiones cum futura successione reservatione.

Innocentius III. in decretali epistola pronuntiavit soli Pontifici Romano ex iure divino competere auctoritatem separandi coniugium spirituale quod ab Episcopo cum sua Ecclesia contractum est; sive illud fiat per viam cessionis, translationis, aut depositionis. Quia verò in libro septimo, in quo agitur de depositione Episcoporum, ostensus sum hanc Innocentij propositionem, saltem quoad depositionem, antiquis canonibus & decretis Summorum. Pontificum esse contrariam, satis erit hoc loco si eandem curam adhibeam quoad cessiones & translationes.

II. Primum omnium satis constat migrationes ab Ecclesiis sive sedibus ad alias gravibus pœnis intentatis prohibitas esse à canonibus, cum in canone Nicæno xv. ita legatur: *De civitate in civitatem non Episcopus, non Presbyter, non Diaconus transferatur.* quod in Concilio quoque Antiocheno & Sardinensi confirmatum est. Iulius verò Episcopus Romanus in epistola ad Orientales, quæ extat apud Athanasium, Eusebianis exprimat quod Ecclesias suas desererent, ut ad alias commodiores migrarent. Eusebius Casareæ Episcopus Ecclesie Antiochenæ cathedram recusavit, quæ ei à clero illius civitatis offerebatur; quoniam id Canonibus contrarium extitisset, si Casareensem Ecclesiam pro Antiochena dimisisset. Quin & Romana Synodus sub Damaso celebrata eos communione privat qui ab una Ecclesia in aliam migraverint, donec ad primam redierint. Concilium Carthagin. can. 48. damnat in universum translationes; quas in synodo quoque generali Capuensi damnatas pronuntiat. quod etiam, inquit, in Capuensi plenaria synodo videtur statutum. Ceterum hoc disciplinae caput suo etiam suffragio comprobant Leo I. in epistola ad Anastasium Thessalonicensem, Hilarus in epistola ad Ascanium cap. xxv. & Synodus Meldensis canone trigesimo.

III. Igitur ex prohibitiones locum habent quando Episcopi avaritia aut ambitione inflammati, Ecclesias suas absque superiorum suorum auctoritate dimittunt, & aliam sedem invadunt. At si Ecclesie utilitas postulet ut translationes fiant ab uno episcopatu in alium, tum verò vetite non sunt. Quinimò sæpissime sic usurpatum est in Ecclesia; ut ex diversis translationum exemplis à Socrate allatis colligitur, & ex Theodoro.

Ad Metropolitanam autem & Episcoporum comprovincialium cognitionem spectat an

ex translatione hujusmodi emerfura fit utilitas Ecclesie; & eo casu translationem Episcoporum decernere possunt. Diserta prorsus in eam rem sunt verba Concilij Carthag. IV. can. xxvii. *Episcopus de loco ignobili ad nobilem per ambitionem non transeat, nec quisquam inferioris ordinis Clericus. Sanè si utilitas Ecclesie sciendum poposcerit, decreto pro ea Clericorum & laicorum Episcopos porrecto, in presentia synodi transferatur, nihilominus alio in locum ejus subrogato. Qui locus à Gratiano relatus est 7. q. 1. c. Episcopus.*

IV. Consuluerat Pelagium secundum Benignus Archiepiscopus an secundum canones licita forent Episcoporum translationes, & utrum peragi possent auctoritate Metropolitanorum, an verò necessarium esset apostolica sedis potestatem implorare. *Exigit ergo dilectio tua, inquit Pelagius ad Benignum scribens, consulta sedis apostolicæ si licitum foret Episcopum transire de civitate in civitatem, dum quidam canones, ut tibi videtur, hoc fieri prohibeant. Infrà: Quidam dicant hoc fieri licere, nisi consensus apostolicæ sedis habuisses.* Primæ ergo inquisitioni apertè & dilucidè responderet Pelagius, canones interpretando. *Quod in canonibus legitur, inquit, non debere Episcopum de civitate ad civitatem transire vel transferri, non de his dicitur qui aut vi expulsi, aut necessitate coacti, aut auctoritate majorum hoc agunt, sed de iis qui avaritie ardore inflammati, sponte sua profiliunt, & potiùs ambitioni quam utilitati Ecclesie servire, & qui ut dominationem agant insistere cupiunt.* Hanc autem interpretationem probat exemplis veterum & variis argumentis. Secundæ verò inquisitioni, an videlicet consensus sedis apostolicæ necessarius sit ut translationes fieri possint, responderet ingenuè, dicens Metropolitanum, qui jus habet ordinandi Episcopos, eisque titulos & Ecclesias assignandi, posse etiam, si necessitas cogat aut utilitas, eos mutare ac transferre: *Quia sicut potestatem habes Episcopos & Sacerdotes regulariter titolare & ordinare, ita, ut prædictum est, causa necessitatis aut utilitatis habes & mutare, ac de titulo ad titulum transferre, licet de minori ad majorem urbem mutandus sit.*

V. Iuris Canonici interpretes Græci eandem distinctionem adhibent, & eam his vocabulis exprimunt, *μεταθεσις, μεταβασις, μεταδοσις*, id est, *translatio, migratio & invasio.* Harum primam permittit canon xiv. apostolicus, eò quòd pro Ecclesie utilitate fiat, non Episcopi translati motu, sed plurimorum Episcoporum judicio: *εἰ ἀφ' αὐτῶν ἀλλὰ κείσθ' πολλῶν ἑπισκόπων.* Secundam quoque permittit canon xvi. Antiochenus,

Tom. II.

cùm Episcopus sede sua pulsus, quæ ab ethnicis aut hæreticis occupatur, in Ecclesia vacante functiones Episcopi exercet: sed tamen migrationem illam fieri debere in synodo provincia præcipit isdem canon Antiochenus: *ἢ διαφόσας πλείστας συνόδου.* At invasio prorsus verita est. Invasio autem dicitur, cum Episcopus sponte sua ab una Ecclesia in aliam migrat, vel ad eam transferatur absque ulla Ecclesie utilitate. Apud Leunclavium in libro quarto Iuris Græco-Romani extat Tractatus *ἐπι μεταθέσεων*, in quo referuntur quamplurima exempla variarum translationum; unde concludit auctor: *Migratio prohibita est, non translatio: μεταβασις κελεύεται, οὐ μὲν ἡ μεταθεσις.*

VI. Cessiones verò episcopatum olim vetitæ erant; ut disertis verbis docet Cyrillus Alexandrinus in epistola ad Domnum, Ratio inde petitur, quòd si Episcopus suo episcopatu dignus est, in eo permanere debet; sin verò dignus non est, illum quidem deserere tenetur, non tamen per renuntiationem, sed cum cause cognitione, & post sententiam adversus eum pronuntiatam. Negari tamen non potest quin interdum emergant occasiones in quibus discedendum est à summo illo jure, videlicet si Episcopus ægroret, si dura & pertinax plebs in contumacia perseveret, au si ea sit Episcopi infirmitas ut negotiorum in dies emergentium nimia frequentia opprimatur, neque omnia exequi possit. Ultima hæc exceptio impulit synodum Pamphylia ut Eustathij, Metropolitanus sui resignationem admitteret; in cuius locum successus est Theodorus. Verùm Eustathius apud Synodum Ephesinam conquestus est de hac dejectione sua; non quòd cessionem suam in irritum mitti vellet; sed ut benignitatem synodi huic flecteret ut & nomen & dignitatem Episcopi retinere posset, id est, honorè & redditus necessarios ad vitam. quod ei concessum quidem est, sed ea lege, ut nullam episcopalis muneris partem attingeret absque consensu Theodori. Præjudicio Synodi Ephesinæ, quæ renuntiationem episcopatus fieri permittit, fretæ Ecclesie Orientis & Occidentis, Episcoporum resignationes recepere, modò æquitate quadam niterentur. Et Græcorum quidem usus confirmatus est in Concilio CP. sub Photio can. xvi. Occidentis verò praxim suis literis firmarunt Pelagius, Gregorius primus, & alij, quorum auctoritates adducuntur in Decreto Gratiani 7. q. 1. Innocentius autem III. in quadam Decretali recenset causas ob quas resignationes episcopatum admitti possunt.

Epistola Synodi
Ephesinæ ad Synodum
Pamphylia.

c. 10. de renuntia-
tione.

VII. Constat igitur translationes olim

Cc